

T4BA / M - (65)

Q.P. Code :22403

[Time: 2:30 Hours]

[Marks:75/60]

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना:-

- १) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- २) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- ३) ७५/२५ पॅटर्नच्या विद्यार्थ्यांनी पाच प्रश्न सोडवावे व ६०/४० पॅटर्नच्या विद्यार्थ्यांनी चार प्रश्न सोडवावे.

- प्र.१ लोकशाहीतील निवडणूकांचे महत्व स्पष्ट करा. निवडणूक आयोगाची भूमिका व कार्ये यांची चर्चा करा. १५
- किंवा
- भारतातील निवडणूका स्वतंत्र व न्याय्य पद्धतीने व्हाव्या याची हमी म्हणून निवडणूक आयोगाने कोणत्या उपाययोजना अंगिकारल्या आहेत. १५
- प्र.२ चर्चा करा:- १५
- अ) निवडणूकांच्या आयोजनातील टप्पे.
- ब) ६१ वी घटनादुरुस्ती.
- किंवा
- भारतात निवडणूक सुधारणांची आवश्यकता लिहा. निवडणूक आयोगाने निवडणूक सुधारणांचे दिलेले प्रस्ताव स्पष्ट करा. १५
- प्र.३ १९५२ व १९७७ च्या सार्वत्रिक निवडणुकातील भारताचा निवडणूक अनुभव स्पष्ट करा. १५
- किंवा
- २००४ पासूनच्या सार्वत्रिक निवडणूकांच्या ठळक वैशिष्ट्यांची चर्चा करा. १५
- प्र.४ भारतातील स्त्रियांच्या निवडणूक सहभागाची चर्चा करा. १५
- किंवा
- 'वोट बँक' ही संकल्पना स्पष्ट करा. निवडणूकातील अल्पसंख्यांकाच्या सहभागाची चर्चा करा. १५
- प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही तीन टीपा लिहा. १५
- अ) निवडणूका दरम्यान शांतता व सुव्यवस्था राखण्यासाठी उपाययोजना.
- ब) लोकप्रतिनिधी कायदा, १९५१.
- क) १९९६ च्या सार्वत्रिक निवडणूका.
- ड) निवडणूक खर्चावरील मर्यादा.
- इ) दलितांचा निवडणूकीतील सहभाग.

T4BA / 18
E

= Q.P. Code :22403

[Time: 2:30 Hours]

[Marks:75/60]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions carry equal marks.
 2. Figures to the right indicate marks assigned to question.
 3. Students appearing under 75/25 pattern will attempt 5 questions and students appearing under 60/40 pattern will attempt 4 questions.

- Q.1 Explain the importance of elections in democracy. Discuss role and functions of Election Commission. 15
OR
What are the measures undertaken by the Election Commission to ensure free and fair elections in India? 15
- Q.2 Discuss:- 15
a) The process or steps in conduct of elections.
b) 61st Constitutional Amendment.
OR
Review need for electoral reforms in India. Explain proposals of electoral reforms of Election Commission. 15
- Q.3 Explain India's electoral experience in the general elections of 1952 and in 1977. 15
OR
Discuss the main highlights of general elections in India from 2004 onwards. 15
- Q.4 Discuss the electoral participation of women in India. 15
OR
Explain the term 'Vote Bank'. Discuss the participation of minorities in elections. 15
- Q.5 Write Short Notes on Any Three of the following: 15
a) Any one measure to maintain law and order during elections.
b) Representation of People Act, 1957.
c) General elections of 1996.
d) Limits of expenditure on elections.
e) Electoral participation of Dalits.